

**UNIVERSITATEA BABEȘ-BOLYAI CLUJ-NAPOCA
FACULTATEA DE GEOGRAFIE
DEPARTAMENTUL DE GEOGRAFIE REGIONALĂ ȘI
PLANIFICARE TERITORIALĂ**

TEZĂ DE DOCTORAT

Rezumat

ȚINUTUL CODRULUI - ANALIZĂ REGIONALĂ

**Coordonator științific:
Prof. univ. dr. Pompei COCEAN**

**Doctorand:
Simona-Monica CHITA**

**Cluj-Napoca
2017**

CUPRINS

LISTĂ TABELE	7
LISTĂ FIGURI	9
INTRODUCERE	13
I. ELEMENTE DE ORDIN TEORETIC ȘI METODOLOGIC PRIVIND STUDIUL DE GEOGRAFIE REGIONALĂ A „ȚINUTURILOR”	16
1.1.Obiectivele cercetării	16
1.2.„Ținutul” și conotațiile pe care le-a îmbrăcat de-a lungul timpului.	16
1.3.Ținutul Codrului – “ținut” sau “țară”	21
1.4.Metodologia cercetării	26
1.5.Ținutul Codrului în literatura de specialitate	29
II. ORGANIZAREA ADMINISTRATIV – TERITORIALĂ A ȚINUTULUI CODRULUI DE-A LUNGUL ISTORIEI.....	32
2.1. Obiectivele propuse	32
2.2. Dovezi ale continuității poporului român pe teritoriul Ținutului Codrului	32
2.3. Organizarea administrativ - teritorială din perioada dacică până în prezent	39
2.4. Concluzii.....	49
III. ȚINUTUL CODRULUI CA PROIECȚIE MENTALĂ	50
3.1. Obiectivele propuse	50
3.2. Delimitarea Ținutului Codrului prin prisma criteriului mental.....	50
3.3. Elementele definiției care alcătuiesc spațiul mental al Ținutului Codrului.....	57
3.4. Elemente de identitate ale Ținutului Codrului.....	64
3.4.1 Culmea Codrului și reflectarea ei în identitatea comunității codrenești	64
3.4.2. Casa și gospodăria tradițională – elemente de identitate a Ținutului Codrului	66
3.4.2.1.Casa codrenească.	66
3.4.2.2. Șura codrenească.....	75
3.4.3. Portul popular ca element de identitate a codrenilor	78
3.4.3.1.Costumul femeiesc codrenesc.....	80
3.4.3.2. Costumul bărbătesc.....	83
3.4.4. Etnografia, folclorul - rolul lor în păstrarea identității Ținutului Codrului	85
3.4.4.1. Obiceiurile calendaristice.....	86
3.4.4.2 Obiceiurile legate de viața omului.	87

3.4.4.3 Folclorul codrenesc și păstrarea identității codrenilor	89
3.4.4.4. Identitatea codrenilor prin jucarea danț-ului la șură	91
3.5. Ocupațiile tradiționale.....	93
3.6. Concluzii.....	97
IV. CADRUL NATURAL ȘI ROLUL SĂU ÎN FUNCȚIONALITATEA ȚINUTULUI	
CODRULUI.....	98
4.1. Obiectivele propuse	98
4.2. Componenta geologică și geotectonică și implicațiile ei în evoluția paleogeografică a Ținutului Codrului	98
4.2.1. Evoluția paleogeografică	98
4.2.2. Alcătuirea litologică.....	99
4.3. Localizarea Ținutului Codrului pe teritoriul României	103
4.4. Componenta geomorfologică.....	104
4.4.1. Unitățile și subunitățile de relief	105
4.4.2 Indicatorii morfometrici ai reliefului	109
4.4.2.1. Hipsometria	109
4.4.2.2. Panta.....	110
4.4.2.3.Expoziția versanților	114
4.4.2.4. Densitatea fragmentării.....	114
4.4.3. Relieful – rolul său în distribuția și dezvoltarea așezărilor.....	118
4.5. Componenta climatică	120
4.5.1. Durata de strălucire a Soarelui.....	121
4.5.2. Temperatura aerului.....	122
4.5.3.Precipitațiile atmosferice	125
4.5.4.Vântul.....	127
4.5.5. Riscurile climatice	128
4.6. Componenta hidrologică.....	132
4.6.1. Apele de suprafață.....	132
4.6.2. Apele subterane.....	135
4.6.3. Inundațiile – riscuri hidrologice.....	136
4.7. Componenta biopedologică	138
4.7.1. Componenta vegetală și faunistică specifică Ținutului Codrului	138
4.7.2. Componenta pedologică.....	141

4.8. Concluzii.....	145
V. SPECIFICITĂȚI GEODEMOGRAFICE ȘI DE HABITAT	146
5.1. Obiectivele propuse	146
5.2. Evoluția geodemografică	146
5.2.1. Evoluția numerică a populației.	147
5.2.2. Dinamica naturală a populației	149
5.2.3. Dinamica migratorie a populației.....	155
5.3. Structuri geodemografice.....	157
5.3.1. Structura populației pe grupe de vârstă și sexe.....	157
5.3.2. Structura etnică a populației.....	162
5.3.3. Structura confesională a populației.....	166
5.3.4. Structura ocupațională a populației.....	168
5.4. Specificitatea așezărilor din Ținutul Codrului	173
5.4.1. Elemente de toponimie	173
5.4.2. Atestarea documentară a așezărilor	176
5.4.3. Tipologia așezărilor codrenești	179
5.4.3.1. Orașul Ulmeni	179
5.4.3.2. Tipologia așezărilor rurale	180
5.4.4. Gradul de dotare al așezărilor	184
5.4.5. Concluzii.....	191
VI. ACTIVITĂȚILE ECONOMICE ȘI INFRASTRUCTURA DE ACCES	193
6.1. Obiectivele propuse	193
6.2. Activitățile specifice sectorului primar.....	193
6.2.1. Evoluția activităților agricole.....	193
6.2.2. Structura pe grupe de vârstă și sexe a forței de muncă din agricultură.....	195
6.2.3. Structura fondului funciar	197
6.2.4. Valorificarea terenurilor arabile din Ținutul Codrului prin cultura plantelor.....	200
6.2.5. Valorificare pășunilor și fânețelor prin practicarea zootehniei.....	206
6.2.6. Valorificarea potențialului agricol	210
6.2.7. Elemente de favorabilitate și restrictivitate în desfășurarea practicilor agricole	211
6.2.7.1. Condițiile naturale ca elemente de favorabilitate în practicarea agriculturii.....	213

6.2.7.2. Dimensiunea exploatației agricole ca element de restrictivitate în creșterea productivității agricole.....	214
6.2.7.3. Recomandări cu privire la dezvoltarea activităților agricole în cadrul Ținutului Codrului.....	216
6.3. Activități ale sectorului secundar.....	218
6.4. Activități ale sectorului terțiar	221
6.4.1. Comerțul și serviciile	221
6.4.2. Activitățile turistice suport în dezvoltarea Ținutului Codrului.....	222
6.4.2.1. Resursele naturale și rolul lor în dezvoltarea activităților turistice.....	223
6.4.2.2. Patrimoniul cultural imobil al Ținutului Codrului.....	227
6.4.2.3. Satele codrenești potențiale produse turistice	235
6.4.2.4. Tursimul – o alternativă în dezvoltarea economică a Ținutului Codrului.....	237
6.5. Infrastructura de acces a Ținutului Codrului	241
6.5.1. Infrastructura de transport.....	241
6.5.1. Gradul de accesibilitate al teritoriului.....	245
6.6. Concluzii.....	259
VI. SINTEZA REGIONALĂ A ȚINUTULUI CODRULUI.....	261
7.1. Analiza chorematică.....	261
7.2. Analiza diagnostic (SWOT) a Ținutului Codrului.....	264
CONCLUZII	269
BIBLIOGRAFIE.....	272

CUVINTE CHEIE: Ținutul Codrului, Culmea Codrului, spațiu mental codrenesc, teritoriu polarizat, etnografie și folclor

LELEMENTE DE ORDIN TEORETIC ȘI METODOLOGIC PRIVIND STUDIUL DE GEOGRAFIE REGIONALĂ A „ȚINUTURILOR”

1.1. Obiectivele cercetării

Lucrarea de față se axează pe studiul unei entități teritoriale de tip „ținut” – Ținutul Codrului (ținut cunoscut cu precădere datorită etnografiei specifice, care îl diferențiază față de regiunile învecinate), analiză realizată din perspectiva geografiei regionale. Analiza acestui ținut se axează pe câteva obiective clar stabilite la început, cum ar fi: aplicarea criteriului mental în delimitarea acestui ținut sau analiza componentelor naturale și antropice prin prisma implicării acestora în funcționalitatea Ținutului Codrului.

1.2. „Ținutul” și conotațiile pe care le-a îmbrăcat de-a lungul timpului.

De la ținuturile dacice, menționate de Strabon, încă din antichitate, la cele ale lui Dimitrie Cantemir aflate pe teritoriul Moldovei, sau cele recunoscute prin lege de către regalitate, termenul de „ținut” a urmat cursul istoriei, trecând pe rând prin mai multe semnificații: teritoriu, entitate politico-administrativ, entitate spațial mentală sau entitate etno-culturală.

Analiza „ținutului” prin prisma elementelor care îi conferă identitate, dar și prin semnificațiile atribuite de-a lungul timpului a determinat identificarea unor atribute specifice acestei noțiuni, dintre care cea mai mare rezonanță o are acela de entitate spațial mentală bine încheată în conștiința populației (raportarea vieții acesteia la spațiul aferent ținutului, la identificarea colectivității cu locul de baștină), la care mai putem adăuga polarizarea exercitată de poli aflați în afara ținutului, reziliență, originalitate, direcția dinspre interior spre exterior al fluxurilor economice, antropice și naturale

1.3.Ținutul Codrului – „ținut”sau „țară”

Parcurgând literatura de specialitate în care este analizat acest ținut etnografic al codrenilor, am observat că în foarte puține dintre ele se discută despre acest teritoriu situat la poalele Culmii Codrului ca fiind un ținut, multe dintre ele folosind sintagma Țara Codrului. Acest lucru mi-a îndrumat studiul spre analiza în comparație a celor două noțiuni „ținut” și „țară” și spre a explica de ce acest teritoriu este un ținut și nu o țară, deși cele două noțiuni se aseamănă.

Dacă formațiunile de tip „țară” au cel puțin un centru polarizator, în cadrul formațiunilor de tip „ținut” există posibilitatea ca aceste centre să nu existe pe teritoriul lor. În această situație de află și Ținutul Codrului, un ținut polarizat de către centre situate în afara limitelor sale. Ca urmare „codrenii sătmăreni” au ca centru polarizator de ordinul I orașul Satu Mare, „codrenii maramureșeni” - orașul Baia Mare, iar „codrenii sălăjeni” - orașul Cehu Silvaniei.

Analizate din perspectiva structurii spațiului mental, cele două teritorii se aseamănă, în componența fiecăruia aflându-se *pământul, casa, neamul, cutuma, mitul, divinitatea*. În cazul țărilor din România spațiul mental este unul bine încheșat, de la o limită la alta locuitorii țării afirmă cu certitudine că aparțin acelei țări, că au aceleași obiceiuri și tradiții moștenite din străbuni. În cazul ținutului codrenesc situația stă puțin diferit, poate și din cauza evenimentelor istorice și politice care au avut loc pe acest teritoriu, cunoscut fiind faptul că satele cuprinse în acest teritoriu au făcut parte când din județele Satu Mare și Sălaj, când din județele Maramureș, Sălaj și Satu Mare, situație care și-a pus puțin amprenta asupra apartenenței locuitorilor la Ținutul Codrului.

1.4. Metodologia cercetării

Realizarea studiului complex de geografie regională referitor la Ținutul Codrului, este necesară și implică utilizarea principiilor și metodelor specifice geografiei regionale. Așadar primul aspect abordat în vederea realizării acestui studiu a fost acela al identificării și aplicării principiilor de geografie regională, începând cu principiul spațialității și continuând cu cel al istorismului, al cauzalității și al integrării regionale. Următorul pas a fost acela al identificării și utilizării metodelor de geografie regională, alături de metode aparținând altor domenii, cum ar fi

sociologia și etnografia, necesare abordării Ținutului Codrului din perspective unei analize regionale.

1.5.Ținutul Codrului în literatura de specialitate

Scrierile despre Ținutul Codrului aparțin cu preponderență etnografilor cei care mențin vii tradițiile și obiceiurile codrenenști, cei care cântă folclorul codrenesc. Aceștia li se alătură geografii, istoricii, economiștii, agronomii și geologii.

II. ORGANIZAREA ADMINISTRATIV –TERITORIALĂ A ȚINUTULUI CODRULUI DE-A LUNGUL ISTORIEI

2.1.Obiectivele propuse

Istoria este martorul ce a însoțit permanent viața poporului român, implicându-se în desfășurarea unor evenimente, impactul ei asupra individualizării ținutului fiind marcate de descoperirile arheologice și monumentele istorice. Principalele obiective propuse spre a fi atinse în cadrul acestui capitol au fost acelea de inventariere a măturiiilor arheologice, precum și formele de organizare administrativ-teritorială care s-au succedat în existența acestui teritoriu.

2.2. Dovezi ale continuității poporului român pe teritoriul Ținutului Codrului

Incursiunea în istorie scoate în prim plan faptul că Ținutul Codrului are un destin unic, îndeplinind în cele mai multe perioade rolul de zonă de trecere, rol pe care îl dobândește chiar din perioada daco-romană, când a reprezentat granița limesului roman, teritoriul fiind locuit de dacii liberi. Următoarea etapă este cea din secolul al XI-lea, când reprezintă extremitatea nord-vestică a ducatului lui Menumorut, ceea ce îl transformă într-o țintă a atacurilor feudalilor unguri, ca mai apoi să aparțină când Austriei, când Principatului Autonom al Transilvaniei, sau a fost un teren de graniță între ele. Este zonă de trecere și în perioada 1661-1685 atunci când reprezintă granița dintre Transilvania și pașalâcul turcesc a cărui capitală era la Oradea, ca mai apoi în anul 1559 pe acest teritoriul să treacă granița stăpânirii lui Mihai Viteazu, iar în final, la sfârșitul Primului Război Mondial, să reprezinte o linie de demarcație, linie care a fost depășită și astfel s-a reușit eliberarea Transilvaniei de sub stăpânire străină.

Prezența poporului român pe teritoriul acestui ținut este susținută de numeroasele săpături arheologice efectuate în zonă, dar și de inventarul bogat de sit-uri arheologice, unele dintre ele fiind recunoscute ca monumente istorice.

2.3. Organizarea administrativ - teritorială din perioada dacică până în prezent

Trecerea veacurilor și prezența diferitelor popoare asupritoare, și-au pus amprenta asupra formelor de organizare administrativ-teritorială a Ținutului Codrului, acesta plecând de la prezența dacilor liberi și trecând prin obșile sătești, cnezate și voievodate – acest teritoriu fiind parte a Voievodatului lui Menumorut. Extinderea stăpânirii maghiare atrage după ea formarea Voievodatului Transilvaniei, Ținutul Codrului făcând parte numai fluctuant sau parțial din cadrul acestuia, el fiind alipit direct Regatului Ungariei, dar această stăpânire marchează o nouă etapă administrativ-politică și anume aceea a comitatelor, teritoriul nostru făcând parte din comitatele Satu Mare și Solnocul de Mijloc.

Anul 1851 este marcat de rescriptului imperial pe baza căruia teritoriul Transilvaniei este împărțit în cinci ținuturi (Sibiu, Alba Iulia, Cluj – din care face parte și Ținutul Codrului, Reteag, Odorhei) divizate în căpitanate, adică cercurile și subcercurile au fost deființate. Se schimbă „conducerea” normal că se schimbă și organizarea, Ținutul Codrului aparținând pe rând unor județe, ținuturi, raione și regiuni, directoratului ministerial Cluj , ca în final să cunoască împărțirea în județe, comune și sate.

2.4. Concluzii

Cu toate că arsenalul arheologic de care dispune este imens, totuși Ținutul Codrului prezintă o serie de disfuncționalități, dintre care pot fi amintite: accesibilitatea scăzută la zonele unde sunt situate descoperirile arheologice, lipsa unor trasee turistice și a unor programe turistice prin intermediul cărora aceste monumente să fie incluse în circulația turistică, slaba conștientizare a populației, dar și a autorităților locale, asupra valorii inestimabile pe care o au aceste monumente; gradul redus de conservare a monumentelor istorice. slaba promovare din partea autorităților a acestor vestigii istorice.

III. ȚINUTUL CODRULUI CA PROIECȚIE MENTALĂ

3.1. Obiectivele propuse

Este cunoscut faptul că spațiul mental reprezintă legătura dintre om și locul în care s-a născut, a crescut, locuiește (pentru cei care mai locuiesc în acel loc), reprezintă apartenența omului la teritoriu, spațiul mental referindu-se la rațiunea de a fi a omului. Identitatea Ținutului Codrului este legată de o serie de elemente de ordin etnografic, geografic, la care se adaugă și identitatea acestuia prin atributul de spațiu mental.

3.2. Delimitarea Ținutului Codrului prin prisma criteriului mental

Una dintre metodele esențiale în delimitarea spațială a teritoriului analizat o constituie criteriul mental care, integrat celorlalte criterii, face ca acuratețea delimitării să fie una ridicată. Aplicarea în practică a acestei metode s-a bazat pe ancheta telefonică, iar instrumentul de lucru a fost chestionarul. Aplicând acest criteriu în delimitarea ținutului s-au identificat suprafețe teritoriale foarte diferite din punct de vedere al apartenenței mentale a subiectului la spațiul în care locuiește. Subiectul intervievat s-a declarat de la non-codrean în zona codrului propriu-zis până la subiectul codrean identificat în zona periferică și de maximă extremitate a zonei codrului.

3.3. Elementele definiției care alcătuiesc spațiul mental al Ținutului Codrului

Ca orice român, codreanul este strâns legat de *pământul* pe care îl deține, de acel pământ moștenit din generație în generație, pământ pentru care luptă până la moarte. Pământul reprezintă suportul existenței umane, a tuturor activităților omului, moștenirea primită de la strămoși, glia pentru care aceștia s-au luptat. Pe acest pământ, suport al tuturor activităților, pământ moștenit de la părinți, descendenții și-au construit *case, gospodăriile*. Un element important al spațiului mental codrenesc este cel al *obiceiurilor, tradițiilor, cutumei* - legea nescrisă.

Apropierea de Dumnezeu se observă și în cântecele și obiceiurile de nuntă, botez, înmormântare. Oricât s-a încercat îndepărtarea poporului român de aceste valori, în perioada comunistă, totuși românul nu a renunțat la iubirea de Dumnezeu, iubire care este manifestată mai puternic în zonele rurale, în zonele în care omul este apropiat de locul de care aparține, așa cum este în cazul ținutului.

3.4. Elemente de identitate ale Ținutului Codrului

Identitatea Ținutului Codrului este legată de situarea acestuia la poalele Culmii Codrului, de cunoscutul port popular codrenesc, precum și de etnografia acestei zone. Prin preluarea de către oamenii locurilor a numelui de „codrean” este subliniată încă o dată legătura istorică dintre codru și existența poporului român, multe dintre cântecele românilor fiind dedicate acestui element omniprezent în viața noastră.

Caracteristic Ținutului Codrului este modul de dispunere a construcțiilor gospodăriei, casa fiind situată în lungul curții, în timp ce șura este situată cu fața la drum, cu scopul de a se vedea mai bine, ea constituind atracția gospodăriei. Gospodăriile codrenești sunt situate în lungul ulițelor datorită restricțiilor impuse de prezența pe suprafețe mari a pădurilor de fag. . Dacă la început casa codreanului era una simplă, mică, trecerea timpului și vremurile au determinat mărirea acesteia, precum și îmbunătățirea aspectului și a materialului din care era ridicată. Asupra aspectului și mărimii casei codrenești și-a pus amprenta și situația financiară a proprietarului, casele cu cele mai frumoase ornamente aparținând celor mai gospodari codreni și a căror putere financiară era mai ridicată.

Pe lângă casa de locuit și mobilierul din cadrul acesteia, un obiect de mare importanță pentru păstrarea identității satelor codrenești, situat în cadrul gospodăriei codrenești este reprezentat de către impozanta *șură codrenescă*. Dacă la începutul secolului al XIX-lea rolul șurilor era acela de depozitare a produselor agricole și de adăpost pentru animale, cu timpul dimensiunea acestora se mărește considerabil în funcție de prosperitatea proprietarului, crescându-i și gradul de complexitate. Astfel, începând cu secolul al XX-lea șura adăpostește două sau trei grajduri, camera situată pe colț, la care se adaugă podul șurii și podul grajdului unde se depozitează fânul.

Portul popular codrenesc era făcut de către femei, toate componentele sale fiind confecționate în casă: cămășile, ciucurii, spăcelele, zadiile, gacii, poalele. Pentru confecționarea portului popular se folosea inul și cânepa, apoi și firul de bumbac.

Folclorul, tradițiile și obiceiurile reprezintă puntea de legătură între generații, o reflectare a istoriei și culturii poporului român, izvorul lor fiind reprezentat de bucuriile și tristețile țăranului, de dragostea pentru frumos, de experiența de viață a țăranului, dar și de dorul românului. Obiceiurile calendaristice – cele mai semnificative sunt legate de sărbătorile religioase: Crăciunul, Anul Nou, Boboteza, Sângeorzul, Sânzâienele, Paștele și Rusaliile.

Folclorul codrenesc are în repertoriul său muzical: balade, doine, strigături, cântece de dragoste, cântece de leagăn, cântece de petrecere, cântece de război și cătănie, istorice, de dragoste. După cum se observă codreanul își cântă fiecare eveniment din viața lui: cu cântec se naște (când mama își exprimă dragostea maternă și încearcă să aline somnul pruncului) și cu cântec moare (când omul este jelit de familie).

Danțu la șură constituia momentul în care feciorul sau fata erau introduși în viața socială a satului, era prilej de cunoaștere a tinerilor cu șanse a se ajunge la nuntă, el avea valențe premaritale. El se desfășura în fiecare duminică și în zilele de sărbătoare, fiind organizat la una din impresionantele șuri aflate în sat, organizatori fiind tinerii feciori. Deși centrul danțului se învârtea în jurul tinerilor, aceștia nu erau singurii care participau la acest spectacol minunat, toată suflarea satului era prezentă, în special privirea ageră, de uliu, a mamei care își supraveghea fata și trecea în registru toți băieții care îi invitau fata la joc.

Memoria și conștiința poporului român se regăsesc și în ocupațiile pe care le practică țăranul, aceste ocupații având în practica lor o poveste care a început la sat, iar de-a lungul practicării lor s-au desprins obiceiuri și tradiții. Viața și nevoile sale l-a pus pe țăran în fața unei provocări, aceea de a dezvolta ocupații care să îl ajute în viața de zi cu zi, și să se folosească de tot ceea ce natura îi pune la dispoziție, și, dacă se poate, și fără a produce daune naturii.

Una dintre principalele ocupații ale femeilor, care și azi se mai păstrează, dar în proporție mai mică este *țesutul* – obținerea pânzei pentru costumul popular, obținerea de covoare, lipedee etc. *Rotăritul* a cunoscut o amplă dezvoltare în perioada în care s-a descoperit roata de lemn și importanța utilizării acesteia în activitățile de zi cu zi ale omului. Lemnul a constituit materie primă și pentru *dulgheri și tâmplari*, din mâinile cărora ieșeau obiecte din lemn: linguri, case din

lemn, războaie de țesut, coveți pentru frământat pâinea, unelte agricole, mobilă, geamuri, inclusiv case din lemn, șuri și biserici de lemn. În prezent aceste ocupații se mai practică, numai că gama de produse s-a cam redus. *Sticlăria* este o ocupație tradițională veche, dezvoltată cu precădere în Poiana Codrului și Fărcașa (aici s-a dezvoltat datorită apropierii de Poiana Codrului – ce a reprezentat în acele vremuri pol de atracție pentru locuitorii comunei Fărcașa care au învățat meseria de suflători și gravori).

3.6. Concluzii

Apartenența individului la teritoriul Ținutului Codrului este marcată de prezența Culmii Codrului, apropierea sau depărtarea față de aceasta contribuind la disiparea sentimentului de apartenență (depărtarea de Codru – disiparea noțiunii de codrean), la aceasta adăugându-se și elementele etnografice și folclorice, ele având un rol important în identificarea ținutului ca un spațiu mental etnografic și ca un spațiu mental bine conturat.

IV. CADRUL NATURAL ȘI ROLUL SĂU ÎN FUNCȚIONALITATEA ȚINUTULUI CODRULUI

4.1. Obiectivele propuse

Un rol important în analiza Ținutului Codrului îl are cadrul natural care pe lângă funcția de suport pentru toate celelalte componente naturale sau antropice (omul și activitățile sale) se constituie și într-un factor de favorabilitate sau restrictivitate pentru dezvoltarea teritoriului. De elementele cadrului natural este legată și repartiția în teritoriu al populației și a așezărilor antropice, dar și construcția infrastructurii terestre.

4.2. Componenta geologică și geotectonică și implicațiile ei în evoluția paleogeografică a Ținutului Codrului

Evoluția paleogeografică a teritoriului s-a realizat în două etape și anume: *etapa de bazin*, desfășurată din Precambrian până în Pliocenul Inferior, fiind marcată de colmatarea bazinului și crearea uscatului transilvano-panonic, și *etapa modelării subaeriene*, care începe în perioada Miocen Superior - Pliocen Inferior, fiind marcată de formarea și definitivarea actuală a reliefului

4.3. Localizarea Ținutului Codrului pe teritoriul României

Arealul ocupat de Ținutul Codrului este cuprins în cadrul Regiunii de dezvoltare de Nord Vest, fiind amplasat în zona de interferență a trei județe: Maramureș, Satu Mare și Sălaj, de-o parte și de alta a Culmii Codrului, ce apare ca o coloană vertebrală, cu rolul de suținere a acestui ținut.

4.4. Componenta geomorfologică

Importanța reliefului în analiza unui teritoriu rezidă din varietatea sa, din dimensiunea și modul de asociere a teritoriului ceea ce duce la un potențial divers de folosire, la care se adaugă diferențierea spațială în suprafață și pe verticală cu impact asupra distribuției resurselor din celelalte învelișuri terestre. Scufundarea și fragmentarea badeniană, sarmațiană și pannoniană, urmate de modelarea subaeriană au dus la conturarea a trei trepte altitudinale: *treapta înaltă* ce cuprinde insulele de șisturi cristaline, *treapta colinară* formată dominant din depozite pannoniene și *treapta zonelor joase* formată predominant din depozite cuaternare, dar sunt prezente și cele pannoniene.

4.4.2 Indicatorii morfometrici ai reliefului

Ținutul Codrului se desfășoară în ecartul altitudinal cuprins între 124–600 m, altitudinea maximă fiind de 580 m în vârful Lespezi din Culmea Codrului, iar altitudinea minimă fiind de 124 m în Câmpia Arduului, treptele altitudinale identificate fiind următoarele: 124–150 m, 150–200m, 200–250 m, 250-300 m, 350-400 m, 450-500 m, 550–600 m.

Se observă că cea mai mare extindere o au pantele cuprinse între $5,1-15^0$, care ocupă 46% din întreaga suprafață și sunt favorabile proceselor de versant: alunecări de teren, pluviodenudare, ravenație. O extindere relativ mare o au pantele cuprinse între: $0-2^0$ (25%) și $2,1-5^0$ (27%). Suprafețe cu pante între $0-2^0$ corespund luncilor Someșului, Sălajului și afluenților lor principali, precum și câmpurilor de terase, relieful dominant al acestor teritorii fiind cel de acumulare fluvial și procesele de tasare. Aceste suprafețe sunt favorabile practicilor agricole, singurul impediment fiind acela al riscului producerii de inundații.

În ceea ce privește determinarea gradului de insolație pentru un anumit teritoriu, expoziția versanților joacă un rol important, știind ca la nivelul paralelei de 48⁰ latitudine nordică pentru un versant cu o înclinare de 15⁰, diferența de insolație între expoziția sudică și cea nordică este de 49 %, în acest caz favorabilă fiind expoziția sudică. În ceea ce privește umiditatea solului aceasta este mai redusă pe versanții sudici față de cei nordici.

Pentru teritoriul Ținutului Codrului s-au identificat valori ale densității fragmentării cuprinse între 0 și 4,3 km/km². Pe baza acestor valori s-au identificat mai multe areale și anume: suprafețe cu o densitate de drenaj de 0-0,5 km/km², suprafețe cu o densitate de drenaj de 0,6-1 km/km², suprafețe cu o densitate de drenaj de 1,1-1,5 km/km², suprafețe cu o densitate de drenaj de 1,6-2 km/km², suprafețe cu o densitate de drenaj de 2,1-2,5 km/km², suprafețe cu o densitate de drenaj de 2,6-3 km/km², suprafețe cu o densitate de drenaj de 3,1-4,3 km/km.

4.4.3. Relieful – rolul său în distribuția și dezvoltarea așezărilor

Relieful prin toate componentele sale constituie un element primordial în funcționalitatea Ținutului Codrului, acesta influențând distribuția spațială a așezărilor codrenești, modul de utilizare a terenurilor datorită pantelor, gradului de fragmentare, expoziției versanților, toate acestea punându-și amprenta asupra dezvoltării durabile a zonei etnografice a Codrului.

4.5. Componenta climatică

Cunoașterea variației, în timp, a parametrilor climatici ajută omul să stabilească strategii de atenuare a efectelor negative pe care le au asupra practicilor agricole – ramură de bază în dezvoltarea Ținutului Codrului, practicării turismului și a altor activități economice care contribuie la dezvoltarea durabilă a teritoriului. Favorabilitatea și restrictivitatea sunt amprentele pe care resursele climatice le lasă asupra activităților antropice, valorile și modul lor de manifestare fiind cele care dictează cultura plantelor, viticultura, pomicultura, precum și prezența anumitor formațiuni vegetale. Temperaturile medii anuale sunt cuprinse între 7,5 - 8,8°C în Culmea Codrului și între 8,8-9,8°C în restul teritoriului, iar prezența maselor de aer vestice condiționează cantități relativ bogate de precipitații: valori de peste 800 mm, se înregistrează în partea de nord – est, în zona Ardușatului (817mm) și în Culmea Codrului, iar valori de peste 700 mm se înregistrează în extremitatea estică, la Sălsig -724 mm.

4.6. Componenta hidrologică

Rețeaua de râuri a Ținutului Codrului aparține bazinului hidrografic al Someșului și bazinului hidrografic al Crasnei, iar direcția de scurgere a râurilor este dinspre Culmea Codrului spre regiunile periferice. Apele subterane există din abundență în stratul de mică adâncime – 1.5 - 2.5 m, însă calitatea lor depinde de activitățile care au loc în zonă, acestea putând determina poluarea apelor subterane, mai ales în cazul depozitării deșurilor în locuri nepermise, a construcțiilor necorespunzătoare de fose septice. Condițiile utilizării apei subterane ca apă potabilă sunt îndeplinite cu precădere de apele situate la o adâncime de 70-80 m față de nivelul solului.

4.7. Componenta biopedologică

Din punct de vedere al vegetației, pe teritoriul Ținutului Codrului sunt prezente formațiuni ierbacee și formațiuni forestiere cu o dominanță a pădurilor de foioase, extinderea mare a acestora fiind în arealul Culmii Codrului. Vegetația ierbacee este prezentă prin *pășuni și fânețe*, ierburile dominante fiind: păiușul, trifoiul, păiușcă, țapoșică. Repartiția spațială a acestora este în arealul poienilor din Culmea Codrului, ca pe versanți și interfluvii să alterneze cu păduri sau terenuri agricole. La nivelul comunelor ponderea cea mai mare o au comunele: Supuru, Pomi, Beltiug.

Potențialul pedogenetic al ținutului cuprinde mai multe clase de soluri, fiecare cu subtipurile sale: *protisoluri, hidrisolurilor, cambisolurile, luvosoluri*. Deoarece în cadrul substratului geologic al Ținutului Codrului domină argilele marnoase pannoniene, solurile lutoargiloase și argiloase, adică cu textură fină, sunt cele care domină în această zonă.

V. SPECIFICITĂȚI GEODEMOGRAFICE ȘI DE HABITAT

5.1. Obiectivele propuse

Cu scopul identificării caracteristicilor componente demografice, precum și a impactului pe care îl are factorul uman asupra așezărilor create au fost urmărite o serie de obiective: cum ar fi analiza evoluției populației și a potențialului demografic de care dispune Ținutul Codrului; analiza structurilor geodemografice și a specificităților pe care le generează acestea; identificarea

particularităților așezărilor codrenești pornind de la atestarea documentară a acestora, poposind asupra toponimiei și tipologia acestora și finalizând cu gradul de dotare al acestora;

5.2. Evoluția geodemografică

În evoluția demografică a populației Ținutului Codrului s-au înregistrat urcușuri și coborâșuri, aceste fluctuații fiind determinate de factorii istorici, social-economic și naturali. Perioada de după 1990 și până în prezent se caracterizează printr-o scădere continuă a populației acest fapt datorându-se politicilor aplicate după acest an și anume reîmproprietărirea populației din mediul rural, libera circulației a persoanelor în spațiul Uniunii Europene, privatizarea economiei.

Natalitatea și mortalitatea, doi parametri care influențează evoluția numerică a populației, precum și structura pe grupe de vârstă, înregistrează valori diferite. În cadrul arealului de la o unitate administrativă la alta, media pentru întregul teritoriu al Ținutului Codrului fiind 9,9‰ pentru natalitate și de 15,7‰ pentru mortalitate, ceea ce determină un spor natural negativ de -5,8‰. Cu un bilanț natural negativ de -5,8‰ și cu un bilanț migrator pozitiv de 2,7‰ (perioada 2011-2014), Ținutul Codrului se încadrează în categoria ținuturilor cu un bilanț demografic general negativ, cu o valoare de -3,1‰.

5.3. Structuri geodemografice

Teritoriul Ținutului Codrului se caracterizează printr-o îmbătrânire demografică, deoarece ponderea populației vârstnice în cadrul populației totale este de 18,4%, depășind pragul de 12% precizat de către V. Soroca, cu o dominanță a populației feminine.

În prezent populația Ținutului Codrului este în proporție de 75,1% de etnie română, urmată la distanță substanțială de etnia maghiară, cu 12,8%, pe locul trei fiind populația rromă cu 7,4%, iar în proporții reduse germanii (1,0%) și ucrainenii (0,1%). La acestea se adaugă un procent de 3,2% care nu și-au declarat etnia, iar cu 0,7% se înregistrează alte naționalități. La o analiză comparativă între structura confesională și cea ortodoxă se observă că procentul populației românești (74,1%) este aproape egal cu procentul confesiunii ortodoxe (74%). Dintre

celelalte confesiuni se observă că cea reformată deține o pondere mai ridicată, 8,7%, urmată de cea penticostală cu un procent de 5,2%.

Ca un rezumat la toți indicatorii demografici analizați se poate spune că Ținutul Codrului face parte din acele teritorii caracterizate printr-un proces de *îmbătrânire a populației*, efectul fiind reducerea forței de muncă și creșterea presiunii asupra populației active. Creșterea populației inactive și scăderea celei ocupate v-a duce la o creștere tot mai mare a raportului de dependență economică ceea ce v-a duce la un disconfort atât pentru populația inactivă care v-a acuza societatea că nu poate să îi asigure un trai decent, cât și pentru populația ocupată, a cărei muncă parcă este în zadar, parcă nu mai iese la liman, și pentru care calitatea vieții stagnează.

5.4. Specificitatea așezărilor din Ținutul Codrului

Toponimia denumirilor date satelor codrennești este legată fie de forma pe care o au acestea, fie de unele evenimente care au avut loc pe meleagurile satelor codrennești, fie de resursele exploatate sau de ocupațiile codrenilor.

Spațiul geografic al Ținutului Codrului este locuit din vremuri vechi, acest fapt fiind atestat de descoperirile arheologice din zonă, așezările datând din perioadă neolitică, cu o vechime 4500 și 2500 de ani (Homorodu de Sus, Supuru de Jos). Epoca fierului este cea care își pune amprenta în dezvoltarea sistemului de așezări din acest ținut, perioadă în care are loc contactul dintre populația dacică și cea celtică.

Ținutul Codrului este, prin excelență, un ținut rural, pe teritoriul său aflându-se un singur oraș - Ulmeni care a fost comună până în anul 2004, când la 6 aprilie 2003, pe baza unui referendum, a devenit oraș. Acestei așezări urbane i se alătură un număr de 74 de așezări rurale. La nivelul întregului teritoriu se observă o dominare a satelor mijlocii și a celor din categoria satelor mici.

Anul școlar 2016-2017 a debutat pentru Ținutul Codrului cu un număr de 22 de școli generale, 2 licee tehnologice și un liceu particular, cu mențiunea că majoritatea acestor școli au structuri subordonate în satele aparținătoare comunei. Numărul redus de elevi face ca în unele

școli să se practice la clasele primare învățământul simultan. Numărul grădinițelor corespunde cu numărul școlilor deoarece acestea fac parte din unitățile de învățământ. Arealul Ținutului Codrului se caracterizează prin existența a cel puțin unui cabinet medical în cadrul fiecărei comune, existând comune în cadrul căreia există cabinete medicale în toate satele aparținătoare.

Alimentarea cu apă în Ținutul Codrului se realizează prin captarea acesteia din apa freatică de mică adâncime, captarea realizându-se prin puțuri situate la diferite adâncimi, între 12 și 300 m adâncime, nu în toate satele codrenești existând rețea de distribuție a apei și rețea de canalizare. Gestiunea rețelor de apă și canalizare poate fi directă (se face prin intermediul propriilor structuri din cadrul autorităților locale acestea asumându-și responsabilitatea întreținerii acestora) sau poate fi delegată (răspunzător de rețea este un operator).

Pentru teritoriul Ținutului Codrului este caracteristic un declinul demografic după anul 1990 datorită emigrărilor dar și sporului natural scăzut; o scăderea a populației școlare, nu toate satele codrenești dispun de o minimă dotare, care să le asigure o viață decentă, alimentarea cu gaz metan fiind redusă la nivelul Ținutului Codrului, la care se adaugă și numărul redus de stații de tratare a apei ceea ce v-a determina în timp îmbolnăvirea populației;

VI. ACTIVITĂȚILE ECONOMICE ȘI INFRASTRUCTURA DE ACCES

6.1. Obiectivele propuse

Pe parcursul acestui capitol s-au analizat toate sectoarele de activitate ce se manifestă în teritoriu și au importanță în funcționalitatea Ținutului Codrului, prin atingerea câtorva obiective: analiza potențialului agricol și industrial de care dispune Ținutul Codrului; analiza infrastructurii de acces și rolul pe care îl are aceasta în dezvoltarea Ținutului Codrului.

6.2. Activitățile specifice sectorului primar

În cadrul Ținutului Codrului, practicile agricole ocupă un loc important în economia acestuia, fapt ce ar putea avea un rol important în dezvoltarea economică a acestui ținut. Deși pretabilitatea terenurilor agricole, la unele culturi sau pentru creșterea animalelor este ridicată,

totuși pe teritoriul acestui ținut se practică o agricultură se subzistență, fapt datorat în special dimensiunilor reduse ale exploatațiilor agricole.

Procentual, la nivelul unităților administrativ teritoriale, ponderea cea mai mare este deținută de terenurile agricole, ce reprezintă 65,72% din totalul fondului funciar, urmând terenurile forestiere, cu 24,92%, fiind prezente pădurile de fag. Importante sunt și pășunile și fânețele acestea ocupând 28,04% din terenurile agricole, după terenurile arabile, fiind foarte importante pentru creșterea animalelor.

Viticultura are tradiții vechi de circa 1000 de ani. Legendele istorice spun că aceasta este cunoscută atunci când regele Ladislau I a Ungariei a poposit pe melegurile Beltiugului după o luptă crâncenă cu pecenegii, iar soldații i-au adus un dovleac umplut cu vin, regele întrebându-i ce fel de dovleac este acesta. Se presupune că în această întâmplare stă și numele Beltiug: bël înseamnă interior, conținut, iar tøk înseamnă dovleac.

La capitolul valorificarea potențialului agricol la maxim situația nu este foarte bună, aceasta fiind subliniată de faptul că firmele care își desfășoară activitatea în domeniul agriculturii sunt puține, majoritatea lor fiind situate în zonele periferice ale ținului datorită accesului la căile de comunicație și a distanței reduse față de principalii poli de atracție ai ținutului. Pentru zootehnie se observă o pondere redusă a firmelor care se ocupă cu colectarea laptelui.

Ținutul Codrului se caracterizează printr-un potențial agricol ridicat, dat de pretabilitatea terenurilor la culturile agricole și la creșterea animalelor, dar umbrit de depopularea sa și de fragmentarea terenurilor agricole în parcele de dimensiuni mici.

6.3. Activități ale sectorului secundar

Datorită prezenței unui număr redus de resurse industriale, această ramură a economiei nu este foarte bine dezvoltată, majoritatea industriei fiind axată pe extragerea pietrișurilor și nisipurilor din albia râurilor, pe prelucrarea produselor de origine animală și a obținerii produselor de morărit și panificație, precum și activități legate de prelucrarea lemnului și de obținere a textilelor.

O activitate industrială cu tradiție veche în Ținutul Codrului este cea a *sticlăriei*, cea mai cunoscută fiind fabrica de sticlă de la Poiana Codrului, care datează din anul 1801 când funcționa într-un șopron, cu un număr de 30-40 angajați majoritatea germani. În prezent fabrica este situată în domeniul privat, iar ceea ce este remarcabil în cadrul acesteia este faptul că și în prezent obiectele din sticlă sunt făcute după tehnologia veche (obiectele se obțin prin suflare), nu cu ajutorul mașinărilor.

6.4. Activități ale sectorului terțiar

În sfera comerțului sunt cuprinse: comercializarea produselor alimentare și nealimentare, a produselor textile, a produselor farmaceutice, îngrășămintelor chimice, toate acestea fiind comercializate prin intermediul magazinelor de dimensiuni mici sau prin intermediul supermarket-urilor, cu localizare în orașul Ulmeni.

Turismului este o ramură care pe lângă faptul că îți reîncarcă bateriile, că te ajută să te reintegrezi în natură și să te bucuri de frumusețile și liniștea naturii, contribuie substanțial la veniturile celui care oferă servicii turistice, la crearea de noi locuri de muncă, la cunoașterea pe plan național sau chiar internațional a unei regiuni, precum și la dezvoltarea economică a acesteia. În dezvoltarea acestei activități economice un rol important îl joacă resursele naturale, date de valoarea peisagistică a reliefului, Ținutul Codrului fiind situat într-o zonă de o mare frumusețe dominată de prezența reliefului de măguri a Culmii Codrului - rest al munților cristalini, de un climat dominat de influențele oceanice, de hidrografia cu importanta vale a Someșului, de vegetația de pădure – care îi dă și numele acestui ținut.

Dezvoltarea economică a Ținutului Codrului prin intermediul turismului este susținută și de prezența obiectivelor antropice, cele care îi ajută pe oameni să reconstituie istoria și desfășurarea evenimentelor. Pe teritoriul acestui ținut sunt prezente foarte multe monumente ce aparțin de patrimoniul imobil, unele dintre ele fiind cuprinse în Lista Monumentelor Istorice, dar care din păcate sunt foarte puțin cunoscute la nivelul populației românești, nefiind valorificate la maxim. Valorificarea acestora ar influența dezvoltarea turistică a microregiunii.

Dezvoltarea turistică a acestui ținut este susținută de însăși prezența satelor codrenești care prin fizionomia lor, obiceiurile care se mai păstrează, prin etnografia și folclorul specific lor, constituie adevărate surse de recreere a populației.

Radiografia Ținutului Codrului din punctul de vedere al resurselor turistice prezintă faptul că această zonă beneficiază de o multitudine de resurse turistice, oferite atât de cadrul natural cât și oferite de factorul antropic, resurse care prin valorificarea lor ar putea contribui la dezvoltarea economică a ținutului codrenesc. Însă acest ținut, de o mare originalitate etnografică, se confruntă cu o serie de lipsuri la capitolul valorificare turistică și infrastructură.

În vederea relansării economice a Ținutului Codrului, pe lângă agricultură, un rol important îl joacă și dezvoltarea turistică a acestui ținut, dar cu condiția aplicării unor măsuri, dintre care pot fi amintite: îmbunătățirea căilor de acces și a serviciilor turistice; dezvoltarea agroturismului, turismului balnear, cultural, istoric; tabere pentru copii: ateliere de lucru (cunoașterea datinilor și obiceiurilor codrenești, confecționarea de costume populare), excursii tematice; programe turistice; utilizarea fondurilor europene în implementarea proiectelor turistice; promovarea prin mass-media, internet a localităților și a evenimentelor desfășurate în cadrul acestora.

6.5. Infrastructura de acces a Ținutului Codrului

Disponerea de către un teritoriu a unei rețele de transport eficiente reprezintă una dintre cele mai importante cerințe în vederea creșterii economice a teritoriului, precum și a creșterii competitivității pe plan regional și chiar național, ceea ce ar atrage după sine creșterea calității vieții populației autohtone.

Legătura Ținutului Codrului cu regiunile învecinate, dar și legătura între localitățile ținutului, este asigurată predominant de rețeaua de drumuri, iar pe o porțiune redusă de calea ferată, rețeaua de drumuri fiind formată din drumul european E81 (în județul Satu Mare), drumuri județene, drumuri comunale și drumuri forestiere, acestea fiind construite în lungul văilor ce străbat Ținutul Codrului, cea mai importantă axă de gravitație fiind Valea Someșului, în lungul căreia s-a construit o cale ferată și un drum județean, care face legătura între județul Sălaj și Maramureș (între Jibou și Baia Mare). Prezența drumului E 81 pe teritoriul Ținutului Codrului

asigură legătura acestuia cu doi dintre centrii polarizatori, Zalău și Satu Mare, precum și facilitatea legăturilor internaționale, satele străbătute de acest drum fiind Supuru de Jos, Beltiug și Rătești.

Gradul de accesibilitate într-un anumit teritoriu este influențat de mai mulți indicatori, cum ar fi, starea drumurilor (bună, precară), tipul de drum (european, județean, comunal) dar și de mijlocul de transport utilizat – individual sau public (acesta se face în special după un anumit orar în funcție de necesitățile beneficiarilor), precum și distanța între punctul de plecare și punctul în care dorim să ajungem.

Dacă în cazul satelor din “codru sătmarului” se observă că pentru majoritatea timpul de acces este cuprins între 30,1 și 60 de minute, situație specifică și celor patru sate ale “codrului sălăjan”, în cadrul satelor din “codru maramureșan”, situația este mai în defavoarea acestora, timpul de acces față de reședințele de județ fiind, pentru majoritatea, între 90 și 120 de minute. Timpul de acces cel mai mare față de cele trei reședințe de județ este caracteristică teritoriului ocupat de Culmea Codrului, timpul de acces fiind de peste 120 de minute. Timpul mare de acces este caracteristic și teritoriului situat între comunele Ardușat, Crucișor, Pomi, Bârsău și Fărcașa; teritoriului situat între comunele Asuajul de Sus, Bârsău, Gârdani, Fărcașa; teritoriului situat între satele Ciuta, Bogdand, Babța, Hurezu Mare, Corund; precum și teritoriul situat între satele Hurezu Mare, Babța și Stâna, timpul de acces de la acestea spre reședințele de județ fiind cuprinse între 90 și 120 de minute și chiar peste 120 de minute. Această situație se datorează faptului că aceste teritorii sunt străbătute numai de drumuri forestiere sau drumuri care duc la terenurile agricole, iar pentru aceste zone s-a calculat timpul de acces la viteza de 6km/h, viteza specifică unui om care merge pe jos.

6.5.1. Concluzii

Trecând în revistă toate elementele analizate în acest capitol poate fi evidențiat faptul că terenurile aferente acestui ținut sunt propice practicării agriculturii, dominante fiind culturile de cereale și creșterea animalelor, însă aspectul negativ fiind dat de parcelarea terenurilor în suprafețe de mici dimensiuni. Se observă faptul că turismul reprezintă o speranță în dezvoltarea acestui ținut, ceea ce se reflectă din multitudinea de obiective turistice existente în această

regiune, însă se stă prost la capitolul de promovare turistică, numărul centrelor de informare turistică fiind redus, și acolo unde există sunt folosite într-o mică măsură.

VII. SINTEZA REGIONALĂ A ȚINUTULUI CODRULUI

7.1. Analiza chorematică

Ținutul Codrului este alcătuit din trei „compartimente” - compartimentul maramureșan, sătmărean și sălăjean, fiecare compartiment fiind polarizat de un centru situat în afara teritoriului Ținutului Codrului. Aspectul negativ determinat de această compartimentare a ținutului este reflectat în faptul că cele trei compartimente nu conlucrează în scopul dezvoltării economice a acestui ținut, cunoscut ca fiind o zonă defavorizată, ci fiecare dintre ele lucrează separat pentru porțiunea din ținut care îi aparține.

Direcțiile fluxurilor antropice sunt influențate de prezența celor trei centruri polarizatori și de existența unor axe principale și secundare. Principala axă de orientare a acestor fluxuri este cea care urmărește axa de gravitație a Someșului, cu ajutorul ei realizându-se legătura cu Baia Mare. La această axă se adaugă câteva axe secundare care facilitează legătura ținutului cu Satu Mare, Cehu Silvaniei și Zalău, care au un rol foarte important în realizarea legăturilor ținutului cu regiunile învecinate și implicit cu dezvoltarea lui.

Bariera naturală ridicată de Culmea Codrului este cea care restricționează stabilirea și încheierea legăturilor între codrenii situați de o parte și alta a ei. Prezența acestei „bariere” este cauza micilor diferențe care apar între codreni referitor la comportamentul lor diferit, obiceiurile și tradițiile, folclorul lor, care în foarte mare măsură se aseamnă dar totuși există mici diferențe.

7.2. Analiza diagnostic (SWOT) a Ținutului Codrului

Este cea care concluzionează atributele de care dispune Ținutul Codrului, totodată oferind informații despre elementele de potențial de care dispune teritoriul, dar și despre disfuncționalitățile prezente. Punctele tari sunt reprezentate de potențialul natural de care dispune acest teritoriu, precum și de numeroasele monumente antropice prezente, în timp ce punctele slabe sunt reprezentate de procesul de îmbătrânire a populației, de slaba promovare a ținutului, de starea precară a drumurilor, de spațiile reduse de cazare existente.

BIBLIOGRAFIE

- Abrudan, I.**, (2003), *Dealurile Sălajului- studiu de geografie integrată*, Editura Caiete Silvane, Zalău;
- Arghiuș, Corina**, (2010), *Culmea și Piemontul Codrului: studiu geomorfologic*, teză de doctorat, Cluj-Napoca;
- Băban, Adriana**, (2002), *Metodologia cercetării calitative*, Presa Universitară Clujană, Cluj-Napoca;
- Bailly, A., Bernard, Monique, Debarbieux, B., Ducret, B., Dufau, G., Ferras, R., Gautin, G., Gumuchian, H., Thery, H.**, (1995), *Géographie régionale et représentations*, Editura Anthropos, Paris;
- Bailly, A., Gibson, L.J.**, (2004), *Regional science: Directions for the future*, în *Regional Science*, nr. 83, p. 127-138;
- Băișan, V.**, (1997), *Ardusat: străveche vatră românească*, Editura Cybela, Baia Mare;
- Băișan, V.**, (2000), *Băsești, "Mica Romă" de sub poalele Codrului: contribuții istorice*, Editura Cybela, Baia Mare;
- Balintoni, I.**, (1996), *Geotectonica terenurilor metamorfice din România*, curs litografiat, Universitatea „Babeș-Bolyai”, Facultatea de Biologie și Geologie, Cluj- Napoca;
- Becheanu, V.**, (2006), *Obiceiuri ale vieții de familie în zona De sub Codru – Maramureș*, Editura Silvania, Zalău;
- Benedek, J.**, (2004), *Amenajarea teritoriului și dezvoltarea regională*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca;
- Benedek, J., Nagy, E.**, (2000), *Planningul rural și teoria locurilor centrale*, în *Studia Universitatis Babeș-Bolyai, Geographia*, nr. 1, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, p. 81-86;
- Bilașco, Șt., Filip, S., Cocean, P., Petrea, D., Vescan, I., Fodorean, I.**, (2015), *The evolution of accessibility to hospital infrastructure at region scale by using GIS space analysis models: The Nord-West Region, România*, *Studia Universitatis Babeș-Bolyai, Geographia*, nr. 1, p. 27-50;
- Bilțiu, P., Bilțiu, Maria**, (2002), *Besme, povești, povestiri, snoave și poezii populare din Zona Codrului*, Editura Dacia, Cluj-Napoca;
- Bleahu, M.**, (1994), *Geologia României, note de curs*, București;

- Bogdan, Octavia, Niculescu, Elena,** (1999), *Riscurile climatic din România*, Academia Română, Institutul de Geografie, București;
- Bolovan, I.,** (1998), *Organizarea administrativă și dinamica populației Transilvaniei între revoluția de la 1848 și primul război mondial*, Anuarul Institutului de Istorie "George Barițiu" din Cluj-Napoca. Seria Historia, vol. XXXVII;
- Boțan, C. N.,** (2008), *Trăsăturile spațiului mental al Țării Moșilor*, Studia Universitatis Babeș-Bolyai, Geographia, nr.1, Cluj-Napoca;
- Boțan, C.N.,** (2010), *Țara Moșilor. Studiu de geografie regional*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca;
- Boțan, C. N., Ilovan, Oana-Ramona, Pop, Ana-Maria** (2005), *The geographical region and sustainable development*, în Romanian Review of Regional Studies, I, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca;
- Botiș, M., Botiș, R.,** (2011), *Ulmeni Maramureș: studiu monografic*, Editura Olimpiază, Galați;
- Brunet, R., Dollfus, O.,** (1990), *Géographie Universelle*, Hachette, Paris;
- Bunescu, V.,** (2005), *Condițiile ecologice și solurile din Podișul Transilvaniei*, AcademicPres, Cluj-Napoca;
- Butură, V.,** (1978), *Etnografia poporului român: cultură materială*, Editura Dacia, Cluj Napoca;
- Butură, V.,** (1989), *Străvechi mărturii de civilizație românească*, Editura Științifică și Enciclopedică, București;
- Cândea, Melinda, Bran, Florina,** (2001), *Spațiul geografic românesc: organizare, amenajare, dezvoltare durabilă*, Editura Economică, București;
- Cantemir, D.,** (1973), *Descriptio Moldaviae*, Editura Academiei RSR, București;
- Chiș Șter,I., Pop,M., Bilțiu,P.,Bogdan,I.,** (1980), *Antologie de folclor din Județul Maramureș*, Asociația Etnografilor din Județul Maramureș, Baia Mare;
- Chita, Simona Monica,** (2014), *Ținutul Codrului ca entitate spațial mentală*, Geographia Napocensis, nr. 2, Editura Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, p.75-80;
- Chita, Simona Monica,** (2015), *Mentalul în delimitarea Ținutului Codrului*, Geographia Napocensis, nr. 2, Editura Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, p.39-50;
- Chita, Simona Monica,** (2016), *The characteristic of agriculture in the District of Codru*, Geographia Napocensis, nr. 2, Editura Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, p.39-50;

Chita, Simona Monica, (2016), *The District of Codru – district or land?*, în *Studia Universitatis Babeş-Bolyai, Geographia*, nr. 1, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, p.135-144;

Christopherson, R.W., (2011), *Geosystems: An Introduction to Physical Geography: International Edition*, Pearson Education, New Jersey;

Ciangă, N., (2007), *România. Geografia Turismului*, Presa Universitară Clujeană;

Ciobanu, Maria, (1898) *Ţerancele noastre în susţinerea portului şi datinilor strămoşeşti*, *Revista Transilvania*, Sibiu, p. 152-155 (BCU Cluj);

Ciordaş, R., (2012), *Termeni juridici în obiceiurile populare din zona Codru*, teză de doctorat;

Ciupagea D., Pauca D., Ichim M., (1970), *Geologia Depresiunii Transilvaniei*, Editura Academiei Republicii Socialiste România, Bucureşti;

Claval, P., (1984), *Géographie humaine et économique contemporaine*, PUF, Paris; 22

Cocean, P., (1996), *Geografia turismului*, Editura Carro;

Cocean, P., (1997), *Ţara (The Land) – A Typical Geographical Region of Romania*, în *Revue Roumaine de Géographie*, nr. 41, Editura Academiei Române, Bucureşti, p. 41-49;

Cocean, P., (2004), *Structura spaţiului mental*, în *Studia Universitatis Babeş-Bolyai, Geographia*, nr. 1, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca;

Cocean, P., (coord.), (2004), *Planul de amenajare a teritoriului Regiunii de Nord-Vest (PATR): coordonate majore*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca

Cocean, P., (2005), *Geografie Regională*, Editura Presa Universitară Clujeană, ediția a II-a (revăzută și adăugită), Cluj-Napoca

Cocean, P., (2006), *The structural geographic components of a territorial survey*, *Romanian Review of Regional Studies*, II, nr. 1, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, p. 45-50.

Cocean, P., (2009), *Mărginimea Sibiului*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca;

Cocean, P., (coord) (2009), *Reactualizare plan de amenajare a teritoriului judeţean (PATJ) Maramureş. Faza a II-a. Priorităţi. Strategia de dezvoltare*.

Cocean, P., (2010), *Geografie Regională*, Editura Presa Universitară Clujeană, ediția a III-a (revizuită și adăugită), Cluj-Napoca;

Cocean, P., (2010), *„Ţinutul”- un taxon regional tradiţional specific României*, *Geographia Napocensis*, 1, Editura Casa Cărţii de Ştiinţă, Cluj-Napoca;

- Cocean, P.**, (2011), „*Țările*”: regiuni geografice și spații mentale, Editura Presa Universitară Clujeană Cluj-Napoca;
- Cocean, P.**, (2014), *Microregion – A regional taxon interposed between commune and county*, în Romanian Review of Regional Studies, nr. 1, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca;
- Cocean, P.**, (coordonator) (2011), *Planul de amenajare a teritoriului Regiunii de Nord-Vest (PATR): coordonate majore*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca;
- Cocean, P., Ciangă, N.**, (1999-2000), *The „Lands” of Romanian as Mental Spaces*, în Revue Roumaine de Géographie, nr. 43-44, Editura Academiei Române, București, p. 199-205;
- Cocean, P., Boțan, N.** (2005), *Specificitatea individualizării spațiale a Țării Moților*, Studia UBB, nr. 1, Cluj Napoca;
- Cocean, P., Boțan, C.N.**, (2007), *Regiunea anizotropă a Someșului Mare*, Studia Universitatis Babeș-Bolyai, Geographia, nr. 2, Presa Universitară Clujeană, Cluj- Napoca;
- Cocean, R., Cocean, P.**, (2003), *Regiunea de nord-vest a României – entitate sistemică de program*, în Studia Universitatis Babeș-Bolyai, Geographia , nr. 2, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, p. 1-23;
- Cocean, P., Filip, S.**, (2008), *Geografia Regională a României*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca;
- Cocean, P., Ilovan, Oana-Ramona**, (2009), *Genesis of a “slop” land, The Land of Năsăud*, Studia UBB, LIV, 1, Cluj Napoca
- Cocean, P., Vlăsceanu, Ghe., Negoescu, B.**, (2002), *Geografia generală a turismului*, Editura Meteor Press, București;
- Cocean, P., Schreiber W., Cocean Gabriela**, (2009), *The Someș Plateau –Regional Identity*, în Romanian Review of Regional Studies, vol. V, nr. 1, pg.17-24, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca;
- Codre, B.**, (2013), *Zona Codrului – străveche oază de identitate și spiritualitate românească*, Revista Memoria Ethnologica, nr. 48-49, Baia Mare;
- Cosma, D.M.**, (2016), *Crucișor la răscruce de vremuri - monografia comunei*, Editura Citadela, Satu Mare;
- Croitoru, G., Croitoru, Maria**, (2013), *Magia în folclorul copiilor*, Revista Memoria Ethnologica, Baia Mare;

- Dăncuș, M., Dincă, A.D, Mârza Andreea, Pop, I.A,** (2012), *Diplome maramureșene din secolele XVI-XVIII, provenite din colecția lui Ioan Mihalyi de Apșa*, Academia Română. Centrul de Studii Transilvane, Cluj-Napoca;
- Dauphine, A.,** (1979), *Espace, region et systeme*, Economica, Paris;
- David, Nicoleta,** (2009), *Țara Zărandului ca proiecție spațial mentală*, Geographia Napocensis, nr.1, Cluj –Napoca
- David, Nicoleta,** (2010), *Țara Zarandului. Studiu de geografie regională*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca;
- Deszi, Șt.,** (2006), *Țara Lăpușului. Studiu de geografie regională*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca
- Donisă, I.,** (1977), *Bazele teoretice și metodologice ale geografiei*, Editura Didactică și Pedagogică, București;
- Drăgan, N.,** (1921), *Toponimie și istorie*, Intitutul de Istorie Națională Cluj;
- Filip, S.,** (2008), *Depresiunea și Munceii Băii Mari – studiu de geomorfologie environmental*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca;
- Fremont, A.,** (1976), *L'espace vécu et la notion de région*, Travaux de l'institut Géographie de Reims;
- Giurescu, C., Giurescu, D.** (1976), *Istoria Românilor. De la mijlocul secolului XIV până la începutul secolului XVII*, Editura Științifică și Enciclopedică, București;
- Giurescu, C.C.,** (1935-1937), *Istoria Românilor, vol. I-III*, Editura Fundația pentru literatură și artă "Regele Carol II", București;
- Hognogi, Gh.,** (2016), *Țara Hațegului. Studiu de geografie regională*, Editura Risoprint, Cluj-Napoca;
- Ilieș, Gabriela – coord.,** (2010), *Modele ale specificității regionale. Suport pentru strategiile de valorificare turistică a satelor tradiționale*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca;
- Ilovan, Oana-Ramona,** (2009), *Țara Năsăudului. Studiu de geografie regională*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca;
- Iordan, I.,** (2003), *România, încotro?Regionalizare. Cum? Când?*, Editura CD Press, București;
- Irimuș, A.,Vescan, I., Man, T.,** (2005), *Tehnici de cartografiere, monitoring și GIS*, Casa Cărții de Știință, Cluj Napoca

- Iuga, V.**, (2012), *Dicționar istoric al localităților din județul Maramureș*, Editura Societății Culturale Pro Maramureș “Dragoș Vodă”, Cluj-Napoca (ediția a 2-a);
- Iuga, V.**, (2015), *Monografie Odești – 810 ani de atestare documentară, 1205-2015*, Editura Societății Culturale Pro Maramureș “Dragoș Vodă”, Cluj-Napoca;
- Josan, Ioana**, (2009), *Țara Silvaniei, Studiu de geografie regională*, Editura Universității din Oradea, Oradea;
- Jurge, A., Bran, I.**, (2009), *Pagini monografice: comuna Bârsău, județul Satu Mare*, Editura Risoprint, Cluj-Napoca;
- Kacsó, C.**, (2004), *Mărturii arheologice*, Editura Nereamia Napocae, Baia Mare
- Kerekes, Kinga**, (2010), *Dezvoltare rurală. Ocuparea forței de muncă în mediul rural*, Editura Accent, Cluj-Napoca;
- Lefebvre, H.**, (1991), *The production of space*, Blackwell Publishers Ltd, Oxford, Malden;
- Martinovici, C.**, (1921), *Dicționarul Transilvaniei, Banatului și celorlalte ținuturi alipite*, Institutul de Arte Grafice Ardealul, Cluj-Napoca;
- Mocanu, A.**, (2011), *Repertoriul de colinde din zonele Sălajului și Codrului*, Revista Memoria Ethnologica, nr. 40-41, Baia Mare;
- Mutihac, V.**, (2007), *Geologia României*, Editura Didactică și Pedagogică, București;
- Naghiu, Viorica, Naghiu, Adela**, (2004), *Obiceiuri legate de muncile de vară în Asuașul de Jos*, Revista Memoria Ethnologica, Baia Mare;
- Nechita, I.**, (2003), *Arc peste timp: Oarța de Jos: 1392-2002*, Editura Risoprint, Cluj Napoca;
- Nicoară, L.**, (1999), *Dealurile Crasnei. Studiu de geografia populației și așezărilor umane*, Editura “Focul Viu”, Cluj-Napoca;
- Oncu, M.**, (2008), *Elemente de pedogeografie*, Editura Casa Cărții de Știință, Cluj Napoca;
- Pașcu, Șt.**, (1971-1989), *Voievodatul Transilvaniei*, Editura Dacia, Cluj-Napoca;
- Petrea, D.**, (2005), *Obiect, metodă și cunoaștere geografică*, Editura Universității din Oradea, Oradea;
- Pintea, Florica**, (2007), *Homorodu de Mijloc. În leagăn de codru. Monografie folclorică*, Editura Solstițiu, Satu Mare;
- Pop, Ana-Maria**, (2011), *Țara Bârsei. Studiu de geografie regională*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca;
- Pop, Gr.**, (2005), *Dealurile de Vest și Câmpia de Vest*, Editura Universității din Oradea, Oradea;

- Pop, D.**, (1978), *Folclor din zona Codrului*, Baia Mare;
- Pop, I., A., Năgler, Th., Magyari, A.**, (coord), (2007), *Istoria Transilvaniei*, Academia Română, Centrul de Studii Transilvania, Cluj-Napoca, vol II;
- Pop, I., A., Năgler, Th., Magyari, A.**, (coord), (2009), *Istoria Transilvaniei*, Academia Română, Centrul de Studii Transilvania, Cluj-Napoca, vol I;
- Pop, I.A., Bolovan, I.**, (2013), *Istoria Transilvaniei*, Academia Română, Centrul de Studii Transilvania, Cluj-Napoca;
- Pop, I.A.**, (2017), *Identitatea și unitatea românilor, conținut, vechime, forme de manifestare*, Caiete Silvane;
- Popovici I., Manescu L.**, (1973), *Bazele teoretice și metodologice ale geografiei*, Centrul de multiplicare al Universității din București;
- Puiu, V., Mitran, Monica**, (2008), *Microregions and the Elimination of the Regional Disparities*, în *Romanian Review of Regional Studies*, vol. IV, nr. 1, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca;
- Pușcaș, Angelica**, (2007), *Țara Chioarului: studio de geografie regională*, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca;
- Rogoz, V.**,(2002), *Familia în credințe , rituri și obiceiuri: studiu de etnologie aplicată pe un material din Ținutul Codrului*, Series ethnologica, Edit. Solștiu, ediția a II-a (revăzută), Satu Mare;
- Rogoz, V.**,(2002), *Obiceiuri, rituri, credințe ale fetelor din Ținutul Codrului*, Revista Memoria Ethnologica, Baia Mare;
- Rotariu, T., Iluț, P.** (2001), *Ancheta sociologică și sondajul de opinie, teorie și practică*, Editura Polirom, Iași;
- Rotariu, T., Semeniuc, Maria, Mezei, E.**, (1996), *Recenământul din 1857*, Transilvania, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca;
- Rotariu, T., Semeniuc, Maria, Mezei, E.**, (2004), *Recensământul din 1850*, Transilvania, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca
- Rotariu, T., Semeniuc, Maria, Mezei, E.**, (2008), *Recensământul din 1869*, Transilvania, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca;
- Rus, T.**, (2010), *Povești din Țara Codrului*, vol.I, Editura Teognost, Cluj-Napoca;
- Rus, T.**, (2015), *Povești din Țara Codrului*, vol.II, Editura Teognost, Cluj-Napoca;

- Sabo, Helena**, (2011), *Monografia satului Poiana Codrului*, Editura Fundația pentru Studii Europene, Cluj-Napoca;
- Sălăjan, I.**, (2000), *Tohat- străveche vatră românească de sub codru*, Editura Societății Culturale Pro Maramureș “Dragoș Vodă”, Cluj-Napoca;
- Săgeată, R. D.**, (2004), *Modele de regionare politico-administrativă*, Editura Top Form, București;
- Săgeată, R. D.**, (2008), *Organizarea și amenajarea spațiului geografic*, Editura Universității „Lucian Blaga”, Sibiu;
- Săgeată, R. D.**, (2010), *Regional development in Romania: geographical studies*, Editura Universității „Lucian Blaga”, Sibiu;
- Săgeată, R.** (2013), *Organizarea administrativ teritorială a României. Evoluție. Propuneri de optimizare*, www.geopolitic.ro;
- Schmidt-Kallert E.**, (2005), *A short introduction to Micro-regional planning*, Editura Food and Agriculture Organization of the United Nations Sub-regional Office for Central and Eastern Europe, Budapesta;
- Simion, Simona**, (2011), *Turismul rural în Maramureș*, teză de doctorat, Cluj Napoca;
- Sofronie, C., Bayer, Cristina**, (2012), *Planul de management al apelor în bazinul hidrografic Someș-Tisa*, Editura. U. T. Press, Cluj-Napoca;
- Sora, V.**, (1996), *Demografie și statistic socială*, Editura Economică, București;
- Suciu, C.**, (1966), *Dicționar istoric al localităților din Transilvania*, Editura Academiei Republicii Socialiste România, Iași;
- Suciu, I.**, (2008), *Cuța – poveste de sub Codru: monografie*, Editura Citadela, Satu Mare;
- Ujvari, I.** (1972), *Geografia apelor României*, Editura Științifică, București;
- Walmsley, D.J., Lewis, G.J.**, (1987), *Human Geography: Behavioural Approaches*, Published by Longman Scientific and Technical, London;
- Xenopol, A.D.**, (1988), *Istoria românilor din Dacia Traiană. Vol. 3: De la moartea lui Petru Rareș pînă la Matei Basarab și Vasile Lupu: "Epoca lui Mihai Viteazul"*, Editura Enciclopedică, București;
- Yi Fu Tuan**, (1974), *Topophilia. A Study of Environmental Perceptions, Attitudes, and Value*, Editura Columbia University Press, New York;

*** (1921), *Legea din 30 iulie 1921 pentru reforma agrară din Transilvania, Banat, Crișana și Maramureș*, Monitorul Oficial al României, partea I, nr. 93/30 iulie 1921;

*** (1938), *Legea administrativă dată prin decretul regal 2191*, în Monitorul Oficial al României nr. 187/14 august 1938;

*** (1990), *Decretul nr. 187/30.03.1990 pentru acceptarea Convenției pentru protecția patrimoniului mondial cultural și natural*, adoptată de Conferința generală a Organizației Națiunilor Unite pentru Educație, știință și Cultură, la 16.11.1972, Monitorul Oficial al României nr. 46/31.03.1990;

*** (1991), *Legea fondului funciar nr 18/19.02.1991, republicată în 1998*, Monitorul Oficial, Partea I nr. 1 din 05.01.1998

*** (1992), *Geografia României.Regionile pericarpatică, IV*, Editura Academiei Române, București;

*** (1994), *Legea arendării nr. 16/ 5 aprilie 1994 actualizată până la data de 8 martie 2008*;

*** (1997), *Legea 150/1997 privind ratificarea Convenției europene pentru protecția patrimoniului arheologic (revizuită), adoptată la La Valetta la 16 ianuarie 1992*, Monitorul Oficial al României nr. 175/29.VII.1997;

*** (1997-1999), *Planul de amenajare a teritoriului interjudețean (PATIJ). Zona de contact interjudețean Cluj, Bihor, Bistrița-Năsăud, Maramureș, Mureș, Satu Mare, Sălaj*

***(1998), *Dicționar explicativ al limbii române*, Academia Română, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan”, Editura Univers Enciclopedic, București;

*** (2000), *Legea nr. 5 din 6 martie 2000 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național, secțiunea a III-a, zone protejate*, în Monitorul Oficial al României, partea I, Legi și decrete, nr. 152 din 12 aprilie 2000

*** (2000), *Ordonanța nr. 43/30 ianuarie 2000 privind protecția patrimoniului arheologic și declararea unor situri arheologice ca zone de interes național*, republicată, cu completările ulterioare, aduse prin Legea 258/2006 și Ordonanța nr. 13 din 31 ianuarie 2007;

*** (2001), *Legea nr.351/6 iulie 2001privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului Național*, Monitorul Oficial nr. 408/24 iulie 2001

*** (2001), *Legea nr. 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice*, Monitorul Oficial al României nr. 938/20.11.2006;

*** (2001), *Legea nr. 564/2001 pentru aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 47/2000 privind stabilirea unor măsuri de protecție a monumentelor istorice care fac parte din Lista Patrimoniului Mondial*, Monitorul Oficial al României nr. 695/01.11.2001;

*** (2009), *Program de măsuri privind relansarea zootehniei județului Maramureș*, Oficiul pentru ameliorare și reproducție în zootehnie Maramureș

*** (2010), *Lista Monumentelor Istorice*, Ministerul Culturii;

*** (2011), *Planul național de management al spațiului hidrografic Someș-Tisa*;

*** (2011), *Ordonanța de urgență nr. 108/27.06.2011 privind exploatațile agricole*

*** (2012), *Planul de dezvoltare locală 2012-2015-Microregiunea Someș-Codru, Județul Satu Mare*

*** (2013), *Cadrului național strategic pentru dezvoltarea durabilă a sectorului agro- alimentar și a spațiului rural românesc în perioada 2014-2020-2030*;

*** (2014), *Programul Național de Dezvoltare Rurală pentru perioada 2014-2020, Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale*;

*** (2014) *Strategia de dezvoltare durabilă a comunei Fărcașa 2014-2020, județul Maramureș*;

*** (2014) *Strategia de dezvoltare locală 2014-2020 – Comuna Viile Satu Mare, județul Satu Mare*;

*** *Strategia de dezvoltare locală GAL Maramureș Vest, 2020*

*** *Strategia de dezvoltare durabilă a orașului Ulmeni*

*** *Administratia Națională de Meteorologie. Centrul Meteorologic Regional Transilvania Nord, Cluj-Napoca*;

*** *Direcția Județeană de Statistică Maramureș*

*** *Direcția Județeană de Statistică Satu Mare*

*** *Registrul General Agricol (2010)*

Materiale cartografice

(1968), *Harta geologică 1:200 000*, Comitetul de Stat al Geologiei, Institutul Geologic.

(1978), *Harta topografică a României*, scara 1:25.000.

(1990), *Harta solurilor României 1:200 000*, Institutul de Cercetări pentru Pedologie și Agrochimie;

(2005, 2013, 2015), *Ortofotoplanuri*, scara 1:5.000;

(2015), *Harta Căilor Ferate Române*, http://tren.transira.ro/Harta_retelei.htm

Website-uri

*** <http://www.anre.ro/download.php/> Localități din România alimentate cu gaze natural și valori medii ale puterii calorice superioare pentru luna august

*** http://www.baiamare.ro/Baia_Mare/Consiliul_local/HCL/5decembrie_2013/hot.411-13
Anexa 1

*** http://www.biblioteca_digitala.ase.ro/ *Ecoturism și turism rural*, curs în format digital (autori: Nistoreanu, P., Tigu Gabriela, Popescu Delia, Pădurean Mihaela, Talpes Adela, Tala Mădălina, Condulescu Cristina);

*** <http://ran.cimec.ro>

*** <http://www.dspjms.ro/> Raport sinteză apă potabilă anul 2010

*** http://www.dacoromania-alba.ro/reforme_agra.htm

*** <http://www.stiriagricole.ro/certificarea-ecologica-a-pajistilor-poateduce-romania-in-primele-locuri-din-ue-dupa-suprafata-agricolacertificata-in-sistem-ecologic-21264.html>

*** <http://www.cultura.ro>

*** <http://www.insse.ro>

*** <http://www.madr.ro>

*** http://mapire.eu/en/map/hkf_25e/?zoom=14&lat=45.51205&lon=23.05732

*** <http://www.nachbil.ro>

*** http://tren.transira.ro/Harta_retelei.htm

*** <http://www.finantare.ro/>

*** <http://www.afir.info/>

*** <http://www.vatra-daciei.ro>

*** <http://www.medievistica.ro>

*** <http://www.cimec.ro/Resurse/Legislatie/Legea-422-2001-republicata-2006.pdf>

*** <http://lege5.ro/Gratuit/gqydqobzgy/ordinul-nr-2815-2014-pentru-modificarea-si-completarea-ordinului-ministrului-culturii-si-cultelor-nr-2237-2004-privind-aprobarea-normelor-metodologice-de-semnalizare-a-monumentelor-istorice>

*** <http://aios.ro/promovarea-patrimoniului-cultural-prin-qr-cod/>

*** <http://www.listafirme.ro>

*** <http://www.rocaen.ro/codul-caen/industria-prelucratoare/>

***<http://www.rowater.ro/> Planul de management al riscurilor la inundații, Administrația nazinală de apă Someș-Tisa

***http://www.enciclopediadacica.ro/?operatie=subiect&locatie=periodice&fisier=file_de_istore

*** <http://www.pndr.ro/pndr-2014-2020.html>

***http://aleph.bcucIuj.ro:8991/F/?func=option-update-Ing&file_name=find-b&F2=pc-latin&P_CON_LNG=RUM

*** <http://www.eea.europa.eu/data-and-maps>

*** <http://www.biserici.org/index.php>

*** [http:// www.ardusat.ro](http://www.ardusat.ro)

*** [http:// www.primariaarinis.ro](http://www.primariaarinis.ro)

*** [http:// www.farcasa-maramures.ro](http://www.farcasa-maramures.ro)

*** [http:// www.primariagardani.ro](http://www.primariagardani.ro)

*** [http:// www.salsig.ro](http://www.salsig.ro)

*** [http:// www.comunabarsau.ro](http://www.comunabarsau.ro)

*** [http:// www.basesti.ro](http://www.basesti.ro)

*** [http:// www.oartadejos.ro](http://www.oartadejos.ro)

*** [http:// www.baitadesubcodru.ro](http://www.baitadesubcodru.ro)

*** [http:// www.primaria-ulmeni.ro](http://www.primaria-ulmeni.ro)

*** <http://www.primaria-benesat.ro>

*** [http:// www.crucisor.ro](http://www.crucisor.ro)

*** [http:// www.comunapomi.ro](http://www.comunapomi.ro)

*** [http:// www.comunasocond.ro](http://www.comunasocond.ro)

*** [http:// www.comunasupur.ro](http://www.comunasupur.ro)

*** [http:// www.viilesatumare.ro](http://www.viilesatumare.ro)

*** [http:// www.comunahodod.ro](http://www.comunahodod.ro)

*** [http:// www.bogdand.ro](http://www.bogdand.ro)

*** [http:// www.homoroade.ro](http://www.homoroade.ro)

*** [http:// www.aracip.eu](http://www.aracip.eu)

*** [http:// www.comunabeltiug.ro](http://www.comunabeltiug.ro)

*** [http:// www.firme.info](http://www.firme.info)

*** [http:// www.meteoromania.ro](http://www.meteoromania.ro)

*** [http:// www.casomes.ro](http://www.casomes.ro)

*** [http:// www.vitalmm.ro](http://www.vitalmm.ro)